

LITURGICKÉ PŘEDMĚTY

● Obětní miska

Miska, ve které se proměňují hostie. Jsou v ní maličké částičky Nejsvětější svátosti, proto ji nikdy neobracíme, neskládáme misky do sebe, nedáváme do nich nic, co tam nepatří.

● Kalich

Nádoba, ve které se proměňuje víno. I s ním zacházíme s úctou.

● PURIFIKATORIUM

Bílý obdelníkový kus látky, kterým se čistí obětní miska, kalich, patena... Většinou má uprostřed vyšíty křížek. **Purifikatorium se nesmí zaměňovat s lavabem.**

● KALICOVÁ PATENA

Pokládá se na kalich a je pro velkou hostii.

● PALA

Pevný čtvereček, který se pokládá na kalich nebo obětní misku, aby zabránil znečištění Těla a Krve Kristovy.

● KORPORÁL

Čtvercové bílé plátno o rozměrech asi 50 cm, který je nutno položit pod každou nádobu s Tělem nebo Krví Kristovou. Slouží k zachycení částiček Nejsvětější svátosti, proto jej nikdy neobracíme. Skládá se proto tak, aby částičky nemohly vypadnout: nejdříve přeložíme dolní třetinu, pak horní, pak pravou část, pak levou.

● KALICOVÉ VELUM

Čtvercová rouška k ozdobnému přikrytí kalicha. Je stejné barvy jako ornát kněze.

● Konvičky

Skleněné nebo kovové nádoby na vodu a víno. Mají označení V - jako víno, A – jako voda, někdy je označena nějakým jiným způsobem pouze konvička na víno, jindy jsou na nich vyobrazeny vinné hrozny, voda...

● TÁCEK NA KONVIČKY

Tácek, na kterém jsou konvičky a většinou se používá při umývání rukou kněze.

● LAVABO

Bílý ručníček na utírání při umývání rukou kněze. Dává se většinou na konvičky. Většinou má vyšíty křížek na kraji nebo písmeno L. Nemá se zaměňovat s purifikatoriem.

● MISKA NA VODU

Miska, do které se vylije voda z tácku na konvičky po umývání rukou kněze, nebo se přímo používá při umývání rukou kněze.

● Patena

Pozlacený tácek, který se používá při přijímání, aby zabránil případnému upadnutí hostie a jejich částiček. Proto ji nikdy neobracíme.

● Ciborium

Velký pozlacený „kalich“ s víčkem, v němž se uchovávají proměněné hostie ve svatostánku.

● VELUM CIBORIOVÉ

Ozdobná rouška, kterou může být přikryt ciborium.

● Monstrance

Krásná pozlacená schránka na velkou proměněnou hostii. Používá se k vystavování a k žehnání Nejsvětější svátostí. Hostie je uchycena v lunule – půlměsíčkový žlábek. Pokud ministrant staví monstranci bez hostie na oltář, dává ji bokem k lidu.

● Velum žehací

Asi dva metry dlouhý a půl metru široký pruh látky, bohatě zdobený, používá se při žehnání Nejsvětější svátostí (monstranci...). Ministrant ji přehodí knězi přes ramena, pod krkem může být spona na zapnutí, z vnitřní strany kapsy na ruce, přes které kněz monstranci drží.

● Pluviál

Plášť - vpředu je dělený, zapínatelný sponou, takže je vidět alba a štola, vzadu je opatřen zdobeným vyšívaným štítem.

● Pyxida = Pyxis

Schránka, ve které se uchovává velká proměněná hostie do monstrance.

● Burza

Maličká pozlacená nádobka na pár malých hostií, zabalená v korporálu, zpravidla v koženém pouzdře, ve které kněz přenáší Nejsvětější svátost nemocným a umírajícím.

● Aspergil = Kropáč

Malinká nádobka s houbičkou napuštěnou svěcenou vodou, kterou se kropí lid. Může být součástí nádobky se svěcenou vodou (kropenky).

● Kadidelnice

Kadidelnice je nádoba s víčkem na řetězcích, do které se vkládá kovová nádobka se žhavým dřevěným uhlím, na které se sype kadidlo.

● Loďka (navicula)

Kovová nádobka se lžičkou, ve které je kadidlo. Kadidlo je vonná pryskyřice.

● Svíce

Nosí se v průvodu po stránkách procesního kříže nebo Nejsvětější svátosti a také někdy při mši svaté. Jiné svíce jsou na oltáři.

● Procesní kříž

Nosí se v průvodu. Během mše je na určitém místě corpusem (tělem) k lidu.

● Košíky na vybírání peněz

Proutěné košíky nebo jiné prostředky sloužící k vybírání peněz během mše svaté.

● Klíček od svatostánku

Věc, která se nesmí ztratit nebo zapomenout, bývá často na kalichu a mívá střípeček.

● Zvonek

Slouží ke zvonění při mši; může jich být i více. Jiný zvonek bývá zavěšen na zdi u vchodu ze sakristie do kostela, kterým se zvoní na začátku mše svaté.

PŘEDMĚTY A OBLEČENÍ POUŽÍVANÉ PŘI LITURGIÍ

Kalich - zlatená nádoba na víno ke konsekraci

Ciborium - nádoba pro uchovávání svatého přijímání pod způsobou chleba

Obětní miska - miska, ve které se proměňují hostie

Pyxida (repositorium) - schránka, ve které se uchovává velká proměněná hostie do monstrance

Lod'ka (navicela) - nádoba na kadidlo nazývaná tak pro svůj tvar

Kadidelnice (turibulum) - nádoba na řetízcích se žhavými uhlíky ke spalování kadidla

Kadidlo (ture) - vonná pryskyřice, která se získává ze stromu zvaného Kadidlovník pravý, který roste na Blízkém Východě

Liturgická lžička (cochlear) - užívá se k přilítí vody do vína, háček na konci rukojeti je k zachycení za okraj kalicha - lžička je pak zavěšena uvnitř kalicha

Lavabo - konvičky s táckem a ručníkem pro mytí rukou kněze

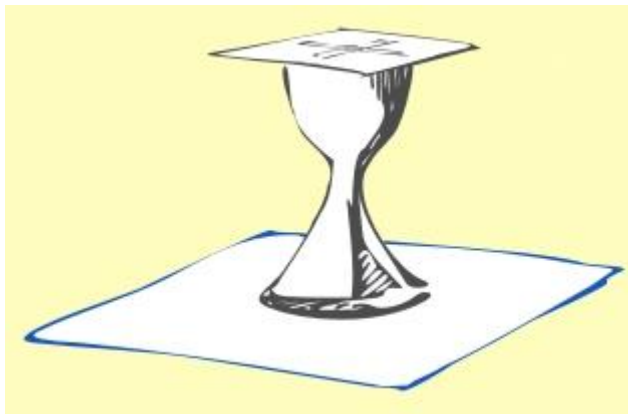
Bursa - nádobka na přenášení svatého přijímání pod způsobou chleba nemocným

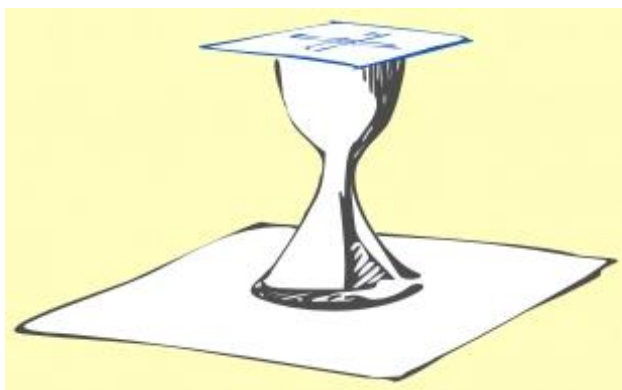
Patena - tácek či miska na Hostie

***Kalichová patena** - leží při eucharistické modlitbě na kalichu a je na ní položena velká hostie určená pro celebranta*

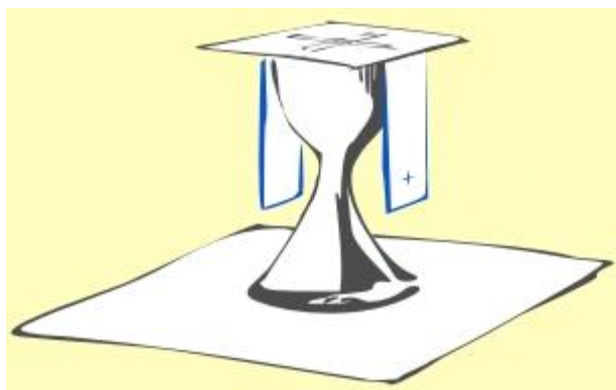
***Patena ke přijímání** - se drží pod proměněnou hostií (Tělem Páně) podávanou věřícímu, aby se zabránilo případnému upadnutí hostie či jejich částiček (partikulí) na podlahu a tím jejich znesvěcení*

Korporál - lněné plátno v podobě čtverce, na nějž se klade Nejsvětější Svátost

Pala - lněný čtvercový tácek pro zakrytí kalichu a případně misky

Purifikatorium - bílý obdélníkový kus látky, kterým se čistí obětní miska, kalich, patěna

Monstrance (ostensorium)- schránka na velkou proměněnou hostii; používá se k vystavování a k žehnání Nejsvětější svátostí

Lunula (melchizedech) – půlměsíc, který slouží jako držáček na velkou Hostii (v monstranci nebo v pyxidě)

Křtitelnice - nádoba ve farním kostele pro uchování křestní vody

Aspersorium - nádoba se svčenu vodou a kropáčem

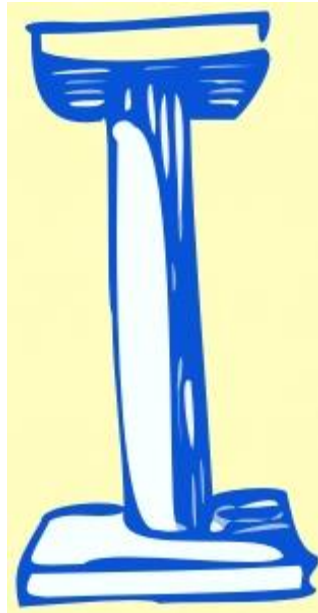
Aspergil - kropáč ke kropsení svčenu vodou

Abak – servisní stolek pro přípravu oltáře

Paškál - velikonoční svíce jako symbol vzkříšeného Krista

Ambon - vyvýšené místo s pultem v chrámech ke čtení biblických textů

Sedes - sedadlo kněze, odkud předsedá bohoslužebnému shromáždění
Sedile – stoličky pro příslušující

Svatostánek (tabernaculum, sanctuarium) - místo pro uchovávání Eucharistie

Antependium - ozdobný závěs na přední straně oltáře; v barvě podle liturgického období

Cingulum - Provaz nebo pás, kterým se přepásává okolo pasu.

Humerál - bílý nákrčník pod albu

Velum - pokrývka užívaná při žehnání monstrancí s Nejsvětější svátostí

Pluviál - dlouhý ozdobný plášť; může se používat při procesích, průvodech, požehnání, svatbě, pohřbu (mimo mši)

Rocheta - svrchní bílý oděv ke kolenům a s kratšími rukávy ozdobený krajkou
Superpellice – svrchní oděv (podobný rochetě) s hranatým výřezem kolem krku

Štola - je znakem kněžské služby; nosí ji jáhen, kněz a biskup; je to pás látky, který splývá jáhnovi z levého ramena na pravý bok, knězi a biskupovi splývá přes obě ramena dolů

Komže - dlouhá sukně, která sahá až po kotníky

Dalmatika - liturgické roucho ve tvaru písmene "T", které při bohoslužbách obléká jáhen

Alba - bílé dlouhé roucho, které nosí klerici na talár

Klerika – Černé splývavé roucho sahající až po kotníky. Může se používat buď jako spodní součást liturgického oděvu nebo jako svrchní oděv.

Ornát - je liturgické roucho užívané u kněží v římskokatolické církvi; je to látkové svrchní roucho, které celebrant mešní liturgie klade na albu se štólou